

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики
Кафедра журналістики та нових медіа

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 19 » _____ 2020 року


РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи теорії мистецтв та літератури

галузі знань: 06 Журналістика
спеціальності: 061 Журналістика
освітньої програми: Журналістика

Київ-2020

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Проголосовано: 2646/29

(підпис) (присвоєно, ініціали)
« _____ » _____ 2020 р.

Розробники: Пастушина В. М., кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший викладач кафедри журналістики і нових медіа

Викладачі: Пастушина В. М., кандидат наук із соціальних комунікацій,
старший викладач кафедри журналістики і нових медіа

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) журналістики та нових медіа

Протокол від «9» вересня 2020 року № 1

Завідувач кафедри (голова циклової комісії)  В. О. Гандзюк

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) _____

____ . ____ 20 ____ р.

Гарант освітньої (професійної / наукової) програми

(керівник проектної групи)  (В. О. Гандзюк)

Робочу програму перевірено

____ . ____ 20 ____ р.

Заступник директора Інституту журналістики  (О. А. Росінська)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), “__” 20__ р., протокол № _____

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
Основи теорії мистецтв та літератури		
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	за вибором	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	українська
Курс	3	3
Семестр	6	6
Кількість змістових модулів з розподілом	7	7
Обсяг кредитів	7	7
Обсяг годин	210	210
Лекції	42	8
Семінарські	42	20
модульний контроль	14	-
самостійна робота	82	182
семестровий контроль	30	-
форма семестрового контролю	Іспит	Іспит

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний курс “Основи теорії мистецтв та літератури” присвячений особливостям теорії та історії мистецтв. У процесі вивчення дисципліни студенти отримують загальні уявлення про етапи розвитку різних видів мистецтва в різні історичні епохи, знайомляться з широким рядом пам'яток мистецтва і науковими напрямами вивчення мистецтва. У процесі вивчення навчального курсу студенти знайомляться з головними мистецтвознавчими концепціями і напрямками дослідження мистецтва. Особлива увага приділено літературі як виду мистецтва.

Метою викладання навчальної дисципліни є ознайомити студентів з основними досягненнями світового мистецтва та дати уявлення про мистецтвознавчі напрями його вивчення. Основними завданнями вивчення дисципліни є знання історії розвитку історії та теорії світового мистецтва; знання основних засобів типологізування мистецьких напрямів, основного понятійного апарату дисципліни; знання про творчість найбільш важливих персоналій світового мистецтва; розуміння особливостей художнього світогляду національних шкіл мистецтва; орієнтування у розмаїтті напрямів та тенденції мистецтва.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Вивчивши дисципліну студент матиме такі навички: знання про загальну картину існування та еволюції мистецтва, його мистецтвознавчого осмислення; знання про основні закономірності розвитку та сучасні досягнення мистецтвознавчої думки, зв'язок мистецтвознавства і культурології; спроможність до культурологічного дослідження, опису та класифікації артефактів, мистецьких явищ,

написання культурологічних текстів; узагальнення сучасних досягнень науки, філософії, мистецтва та суспільної думки; здатність використовувати знання, уміння і практичні навички в галузі культурології і мистецтвознавства.

У результаті вивчення курсу формуються такі компетентності: **загальні** (ЗК 1 - здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях, виявляти, ставити та вирішувати проблеми; ЗК 3 - здатність бути критичним і самокритичним; ЗК 6 - здатність породжувати нові ідеї, адаптації та дії в новій ситуації; ЗК 8 - здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями; ЗК 10 - здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ЗК 11 - здатність спілкуватися державною мовою), **спеціальні** (ФК 2 - здатність формувати інформаційний контент; ФК 3 - здатність створювати медіапродукт; ФК 7 - здатність нести відповідальність за результати журналістської роботи (критична оцінка діяльності)).

Програмні результати навчання:

ПРН-1 Виявляти високу адаптивність до змін професійного середовища, мобілізувати інтелектуальні та духовні можливості для самостійного засвоєння нових знань, прогресивних технологій та інновацій, оновлювати власні професійні компетенції з урахуванням інформаційних потреб аудиторії, що домінуватимуть у перспективі.

ПРН-3 Використовувати сучасні інформаційні технології для роботи з джерельною базою у процесі фахової діяльності.

ПРН-8 Аналізувати будь-який медійний продукт, оцінювати його на основі соціокультурних та філософських критеріїв.

ПРН-16 Уміти організовувати роботу редакції в різних типах ЗМІ.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт				
		Аудиторні				Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	
Змістовий модуль 1. Теорія мистецтв в історичному розрізі						
Тема 1. Поняття терміну культура.	8	2	2			4
Тема 2. Мистецтво Давнього світу та Єгипту.	8	2	2			4

Тема 3. Культура Античності.	8	2	2			4
Модульний контроль	2					
Разом	26	6	6			12
Змістовий модуль 2. Християнство і Середньовіччя.						
Тема 4. Культура Візантії.	8	2	2			4
Тема 5. Мистецтво Київської Русі.	8	2	2			4
Тема 6. Середньовіччя.	8	2	2			4
Модульний контроль	2					
Разом	26	6	6			12
Змістовий модуль 3. Відродження. Різноманіття мистецтва.						
Тема 7. Відродження як культурне явище.	8	2	2			4
Тема 8. Мистецтво Відродження.	8	2	2			4
Тема 9. Представники відродження та культурні здобутки.	8	2	2			4
Модульний контроль	2					
Разом	26	6	6			12
Змістовий модуль 4. Мистецтво від Просвітництва до початків Модерну.						

Тема 10. Просвітництво та Романтизм.	8	2	2			4
Тема 11. Мистецтво Реалізму.	8	2	2			4
Тема 12. Початки модерну.	8	2	2			4
Модульний контроль	2					
Разом	26	6	6			12
Змістовий модуль 5. Новітнє мистецтво						
Тема 13. Розмаїття новітнього мистецтва.	8	2	2			4
Тема 14. Авангард та проблеми сприйняття.	8	2	2			4
Тема 15. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.	8	2	2			4
Модульний контроль	2					
Разом	26	6	6			12
Змістовий модуль 6. Психологія мистецтва.						
Тема 16. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.	8	2	2			4
Тема 17. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.	8	2	2			4

Тема 18. Методологічні особливості мистецтвознавства.	8	2	2			4
Модульний контроль	2					
Разом	26	6	6			12
Змістовий модуль 7. Сучасні проблеми мистецтва, кітч.						
Тема 19. Сучасні проблеми мистецтвознавства.	8	2	2			4
Тема 20. Кітч як культурологічне явище.	8	2	2			4
Тема 21. Перспективи мистецтва.	6	2	2			2
Модульний контроль	2					
Разом	24	6	6			10
Підсумковий контроль	30					
Усього	210	42	42			82

Тематичний план для заочної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Усього го	Розподіл годин між видами робіт	
		Аудиторні	

		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Самостійна
Теорія мистецтв в історичному розрізі						
Лекція 1. Культура від Давнього світу до Середньовіччя.	15	2				13
Тема 1. Мистецтво Давнього світу, Єгипту та античності.	15		2			13
Тема 2. Мистецтво Візантії, Київської Русі та Середньовіччя.	15		2			13
Лекція 2. Мистецтво XIV-XIX ст.	15	2				13
Тема 3. Відродження як культурне явище.	15		2			13
Тема 4. Просвітництво та Романтизм.	15		2			13
Тема 5. Реалізм та початки модерну.	15		2			13
Разом	105	4	10			91
Теорія мистецтв (концепції, контексти, проблеми)						
Лекція 3. Розмаїття новітнього мистецтва.	15	2				13
Тема 6. Авангард та проблеми сприйняття.	15		2			13

Тема 7. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.	15		2			13
Лекція 4. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.	15	2				13
Тема 8. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.	15		2			13
Тема 9. Сучасні проблеми мистецтвознавства.	15		2			13
Тема 10. Кітч як культурологічне явище.	15		2			13
Разом	105	4	10			91
Усього	210	8	20			182
Семестровий контроль	Іспит					

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для денної форми навчання

Змістовий модуль 1. Теорія мистецтв в історичному розрізі

Тема 1. Поняття терміну культура

Лекція 1. Поняття терміну культура

Завдання та проблеми вивчення історії мистецтва. Головні концепції історичного розвитку мистецтва. Еволюція поняття - «витончене

мистецтво» - «зображувальне» - «візуальне мистецтво». Художній образ як головна категорія мистецтва. Види та жанри мистецтва. Критерії класифікації мистецтва: просторові та часові, динамічні та статичні. Матеріал та засоби створення мистецького твору. Поняття «стиль» у історії мистецтва, різноманітність його визначення. Походження мистецтва. Теорії походження мистецтва.

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Семінар 1. Поняття терміну культура.

Література: 3, 4, 5, 8, 10, 13, 14, 34.

Тема 2. Мистецтво Давнього світу та Єгипту.

Лекція 2. Мистецтво Давнього світу та Єгипту.

Проблеми походження мистецтва. Культурологічні теорії походження мистецтва. Скульптура палеоліту. Мистецтво епохи неоліту і бронзи. Поява мегалітичної архітектури. Її зв'язок з релігійно-культовими ідеями. Міфологія Давнього Єгипту. Портретна скульптура давнього Єгипту. Основні етапи історії Стародавнього Єгипту. Еволюція давньоєгипетського мистецтва. Особливості релігійних поглядів. Положення художника у структурі стародавнього єгипетського держави.

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Семінар 2. Мистецтво Давнього світу та Єгипту.

Література: 3, 5, 8, 10, 14, 34.

Тема 3. Культура Античності.

Лекція 3. Культура Античності.

Естетичний ідеал Давньої Греції та його втілення у мистецтві. Мистецтво епохи еллінізму. Скульптура. Цивільна архітектура Риму та її особливості. Вплив Греції на римську культуру. Особливості мистецтва Давнього Риму, його головні риси. Античне мистецтво та сучасність.

Провідні форми римського мистецтва. Римський стиль в архітектурі. Римський скульптурний портрет і римський натуралізм. Естетичне середовище та декоративне мистецтво римлян. Давньоримська архітектура. Громадські споруди: форуми, тріумфальні арки, терми, базиліки, вілли, амфітеатри. Колізей. Сакральна архітектура.

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Семінар 3. Культура Античності.

Література: 3, 5, 8, 10, 14, 34.

Змістовий модуль 2. Християнство і Середньовіччя.

Тема 4. Культура Візантії.

Лекція 4. Культура Візантії.

Естетичний ідеал Середньовіччя та його основні риси. Доля античних традицій у середньовіччя. Особливості середньовічних уявлення про мистецтво. Періодизація візантійського мистецтва. Архітектура собору Софії Константинопольської. Характеристика мозаїки як провідного виду образотворчого мистецтва. Актуалізація символічних знаків у мистецтві.

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Семінар 4. Культура Візантії.

Література: 3, 8, 10, 13, 14, 34.

Тема 5. Мистецтво Київської Русі.

Лекція 5. Мистецтво Київської Русі.

Значення мистецтва Візантії для становлення та розвитку давньоруського мистецтва. Мистецтво Стародавньої Русі в контексті розвитку середньовічного мистецтва, його історичне коріння. Основні види давньоруського мистецтва (архітектура, монументальний живопис, іконопис). Етапи розвитку та найбільш значні центри мистецтва Київської Русі. Характер розвитку давньоруського мистецтва.

Література: 3, 4, 5, 8, 10, 13.

Семінар 5. Мистецтво Київської Русі.

Література: 3, 4, 5 8, 10, 13.

**Тема 6. Середньовіччя.
Лекція 6. Середньовіччя.**

Образотворче мистецтво Західної Європи IV-VII ст. Синтез язичницької античної, язичницької варварської і християнської культури як основи розвитку мистецтва Західної Європи в IV-VII ст. Орнаментально-прикладне мистецтво як провідний вид художньої творчості. Св.Августин «Сповідь», «Трактат про державу Божу». Теми боротьби душевних і плотських сил, гріха, людської недосконалості, Страшного Суду як сюжетна основа романського мистецтва. Співчуття як принципова установка діалогу мистецтва з глядачем. Готичний стиль XII-XV ст.

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Семінар 6. Середньовіччя

Література: 5, 8, 10, 13, 14.

Змістовий модуль 3. Відродження. Різноманіття мистецтва.

Тема 7. Відродження як культурне явище.

Лекція 7. Відродження як культурне явище.

Ідеї італійського гуманізму, їх значення для формування основних принципів мистецтва Відродження. Релігійні сюжети в мистецтві італійського Відродження, особливості їх трактування. Образ людини в живописі і скульптурі італійського Відродження. Флоренція як центр італійського гуманізму. Загальна характеристика мистецтва Пізнього Відродження. Відродження у Німеччині та Нідерландах, видатні майстри. Культурне значення образотворчого мистецтва періоду Відродження.

Література: 4, 7, 10, 13, 30, 35.

Семінар 7. Відродження як культурне явище.

Література: 4, 7, 10, 13, 30, 35.

Тема 8. Мистецтво Відродження.

Лекція 8. Мистецтво Відродження.

Розвиток ідей гуманізму, прагнення до розширення ідей, тем, і сюжетів мистецтва, орієнтація на ідеалі античності, антропоцентризм. Відродження в Італії. Його періодизація. Проторенесанс. (Дученто). Джотто як головна постать часу. Раннє Відродження (Кватроченто). Його засновниками: Мазаччо (розпис капели Бранкачі), скульптор Донателло (Кінна статуя кондотьєра Гаталамелаті в Падуї), архітектор Брунелескі (капела Пацці). Значення Флоренції як мистецького центру XV ст. Головні художні проблеми та їх рішення (простір, перспектива, пластичний об'єм).

Література: 4, 7, 10, 13, 30, 35.

Семінар 8. Мистецтво Відродження.

Література: 4, 6, 7, 10, 13, 14, 17, 30, 35.

Тема 9. Представники відродження та культурні здобутки.

Лекція 9. Представники відродження та культурні здобутки.

Високе Відродження (чинквеченто). Леонардо да Вінчі (фреска «Таємна вечеря») Рафаель («Сікстинська мадонна»), Мікеланджело («Давид»), Тиціан («Св. Себастьян»), Веронезе («Шлюб в Канні»). Головні риси творчості майстрів. Пізнє Відродження. Захід гуманізму. Джакомо да Виньола. Церковь Иль Джезу як модель сакральної архітектури наступного часу. Відродження у Нідерландах Загальна характеристика живопису Північного Відродження. Демократизм нідерландського живопису. Риси фольклору, фантастики, гротеску. Увага до зображення природи, перевага характерного над типовим. Поява масляного живопису. Ян ван Ейк. Гентський вівтар Хуго ван дер Гуса. Нідерландський живопис рубежу XV-XVI ст: творчість Ієроніма Босха та

Пітера Брейгеля Старшого (Мужицького). Відродження у Німеччині Соціально-політичні обставини розвитку художньої культури у Німеччині. Мистецтво доби реформації. Гутенберг та розвиток мистецтва книги. Маттіас Грюневальд «Ізенхеймський вівтар». Експресія драматичних релігійних образів, традиції готики і почала Ренесансного світовідчуття. Лукас Кранах. Альбрехт Дюрер як виразник ідеалів ренесансу. Нове розуміння особистості.

Література: 4, 6, 7, 10, 13, 14, 17, 30, 35.

Семінар 9. Представники відродження та культурні здобутки.

Література: 4, 6, 7, 10, 13, 14, 30, 35.

Змістовий модуль 4. Мистецтво від Просвітництва до початків Модерну.

Тема 10. Просвітництво та Романтизм.

Лекція 10. Просвітництво та Романтизм.

Вплив німецької класичної філософії на формування світобачення романтиків. Ідея «двох світів», тема «космічного песимізму». Концепція особистості романтизму, характер її втілення. Нови критерії мистецтва: свобода самовиразу, емоційність, сучасність. Потяг до таємного і загадкового. Схід у творчості романтиків. Національні особливості романтизму. Німеччина. Меланхолійно-споглядальна тональність образно-емоційного ладу, містико-пантеїстичні настрої (портрети та алегоричні композиції Ф. О. Рунге, пейзажі К. Д. Фрідріха). Франція. Історичні композиції у дусі драматичного бароко (живопис Е. Делакруа, скульптура А. Бари). Англія. Космогонічні пейзажі У. Блейка і У.Тернера. Іспанія. Ф. Гойя. Від просвітництва серії «Капричос» до втілення тотального зла у розписах «Будинку глухих».

Література: 2, 4, 7, 10, 13, 15, 30.

Семінар 10. Просвітництво та Романтизм.

Література: 2, 4, 7, 10, 13, 15, 30.

Тема 11. Мистецтво Реалізму.

Лекція 11. Мистецтво Реалізму.

Розкриття у мистецтві XIX ст. можливостей прямого поза міфу художнього мислення. Провідна роль жанрової та історичної картини. «Монументальній» реалізм жанрових картин Г. Курбе, цикл полотен з темі селянського життя Ф. Милле. Критика соціуму. Творчість О. Домьє Віддзеркалення в мистецтві нових культурних типів: революціонера, буржуа, пролетарія. Формування реалістичного пейзажу (барбізонська школа, російський та український реалістичний пейзаж). Національні особливості розвитку реалізму у європейських художніх школах. Я. Матейко, Мункачі. «Новий реалізм» Е. Мане та Є. Дега, та його особливості.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Семінар 11. Мистецтво Реалізму.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Тема 12. Початки модерну.

Лекція 12. Початки модерну.

Нове бачення простору і часу, формотворення засобами кольору, етюдизм зображувального мистецтва. Значення імпресіонізму у розвитку пейзажного бачення в мистецтві рубіжного часу. Місто й городяни у творчості імпресіоністів. Творчість К. Моне та його провідна роль у створенні імпресіонізму як системи. Творчість К. Писарро О. Ренура А. Сислея. Неоімпресіонізм Ж. Сера та П.Синьяка, особливості художніх шукань. Французька скульптура від О. Родена до Ш. Деспио. Постімпресіонізм. Пошуки синтезу форми і кольору в живописі П. Сезанна. Матеріальноконструктивна основа сприйняття світу як головна риса його творчості. Значення живопису Сезанна у перспективі історичного розвитку мистецтва. В. Ван Гог. Створення особистої мови

кольору, його символічне навантаження, поява спрощеної форми, динамічної фактури. Значення творчих новацій Ван Гога для мистецтва ХХ ст. П. Гоген (1848-1903). Риси символізму у його творчості.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Семінар 12. Початки модерну.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Змістовий модуль 5. Новітнє мистецтво.

Тема 13. Розмаїття новітнього мистецтва.

Лекція 13. Розмаїття новітнього мистецтва.

Модерн як стиль та епоха. Зміна принципів формотворення. Потяг до синтезу методів, засобів, стилю та форм. Ідейно-естетичні засади. Ідея життєтворчості засобами мистецтва. Розширення круга традицій, до яких звертається мистецтво. Потяг до цілісності зовнішніх і внутрішніх, декоративних і конструктивних елементів композиції. Синтез мистецтв. Стилізація та декоративність як загальні принципи мистецтва. Національні варіанти модерну та інтернаціональні мотиви стилю. Значення нових прийомів формобудування для розвитку мистецтва плаката і промислової реклами. Символізм як духовний нерв епохи. Складання асоціативного засобу втілення думки та почуття.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 13, 21, 24, 35, 37.

Семінар 13. Розмаїття новітнього мистецтва.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 13, 21, 24, 35, 37.

Тема 14. Авангард та проблеми сприйняття.

Лекція 14. Авангард та проблеми сприйняття.

Кубізм і футуризм. Естетична та художня полеміка з традиціоналізмом, її творчі наслідки. Значення кубізму в оновленні засобів формотворення у мистецтві. Портрет сучасної людини у творчості Пікассо. Скульптура кубізму. Ідеї та творчі засоби футуризму. Неопримітивізм в мистецтві початку ХХ ст.

Фовізм, та експресіонізм. Е. Мунк та розвиток гравюри у першій чверті ХХ ст. Абстракціонізм. Мондріан і утопічні ідеї «неопластицизму». Живопис психічного автоматизму (ташизм) Поллока. Абстрактний експресіонізм (М.Ротко, А. Горки, Г. Хартунг, Де Кунінг, П. Сулаж) і екзистенціалізм як його філософськоестетичній ґрунт. Вираження духовного засобами тільки кольору та абстрактних форм. Застосування живописних знахідок абстрактивістів у дизайні, рекламі, телебаченні тощо. Дадаїзм і сюрреалізм. Розвиток ірраціонального в художньому баченні Алогізм як творчий метод. Дадаїзм та його «наслідки» у мистецтві ХХ ст. Історія розвитку сюрреалізму, його ціль, основні течії.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 13, 21, 24, 35, 37.

Семінар 14. Авангард та проблеми сприйняття.

Література: 3, 4, 9, 10, 13, 21, 37.

Тема 15. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.

Лекція 15. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.

Витоки постмодернізму та його художня філософія. «Тілесність» як принцип сучасного мистецтва. «Деканонізація» та боротьба з традиційними цінностями у мистецтві постмодерна. Текст и зображувальне мистецтво. Іронія постмодерна як затвердження плюралізму у художньої діяльності. Театральність сучасної культури Специфіка сучасної візуальної культури. Нові форми бачення.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 24, 35.

Семінар 15. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 24, 35.

Змістовий модуль 6. Психологія мистецтва.

Тема 16. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.

Лекція 16. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.

Характер діяльності і соціальні функції мистецтвознавства. Концепція античного мистецтва. Естетична концепція. Трактат «Лаокоон» (1766). Ідея про «вічні константи» у мистецтві. Естетичні основи мистецтвознавства доби романтизму. Специфіка мистецтва за романтизмом. Поняття «геній» і «природа». Ідеї романтизму в художньої критиці Франції. Семіотика у мистецтвознавчих дослідження. Сутність герменевтичного методу аналізу мистецтва. Головні позиції феміністського мистецтвознавства.

Література: 1, 4, 5, 7, 9-12, 20, 22, 27, 33, 38.

Семінар 16. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.

Література: 1, 4, 5, 7, 9-12, 20, 22, 27, 33, 38.

Тема 17. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.

Лекція 17. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.

Основні категорії фрейдизму та їх застосування до аналізу мистецтва. Розробка концепції сновидіння та проведення паралелі між сном і художньої творчістю. Виявлення ірраціональної природи мистецтва. Мистецтво як форма сублимації витиснутих потягів митця. «Едипів комплекс» та його роль у мистецькій практиці. Ерос і Танатос як рушійні сили культури. Розглядання діяльності дитини, невротика та художника як типологічно однакових. Висування гіпотези про компенсаторну роль мистецтва. Вплив цієї ідеї на розвиток масової культури. Мистецький твір як осередок «ілюзій свідомості»; компенсуюча функція мистецтва. «Аналітична психологія» Карла Густава Юнга (1875-1961). Дебіологізація психоаналізу. Теорія архетипів. «Коллективне несвідоме» як сховище архетипів. Митець як медіум колективного несвідомого. Твір як імперсональний сон.

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Семінар 17. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Тема 18. Методологічні особливості мистецтвознавства.

Лекція 18. Методологічні особливості мистецтвознавства.

Віденська школа мистецтвознавства М. Дворжак. Значення його досліджень з готичного мистецтва. Тлумачення періоду готики як «натхнення матеріального і матеріалізація духовного». Висування нової концепції художнього розвитку, що пов'язує історичну еволюцію мистецтва з розвитком духовного життя суспільства (історія мистецтва як історія духу) Отто Бенеш (1896–1964).

Метод іконології Ервіна Панофського. Різниця між іконографією та іконологією. Іконологія як вивчення опосередкованих зв'язків між мистецьким твором і культурним середовищем. Три ступені інтерпретації твору за Панофським: доіконографічна, іконографічна та іконологічна. Методологічні принципи Ганса Зедльмайра. Рудольф Арнхейм та проблема вивчення візуального сприйняття мистецтва. Використання концепцій гештальтпсихології у інтерпретації творів мистецтва. Пророкування розпаду мистецтва ХХ ст. з причин розпаду зв'язків людини зі світом і Богом. Р. Арнхейм (1904-2004) як лідер у сфері психології мистецтва. Використовування висновків та засобів гештальтпсихології у дослідженнях мистецьких творів. Головна ідея – візуальне сприйняття є мисленням. Трактовка поняття «стиль» за Арнхеймом: стиль є гештальт; певна цілісна структура, що зберігає розходження усередині цієї цілісності.

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Семінар 18. Методологічні особливості мистецтвознавства.

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Змістовий модуль 7. Сучасні проблеми мистецтва, кітч.

Тема 19. Сучасні проблеми мистецтвознавства.

Лекція 19. Сучасні проблеми мистецтвознавства.

Філософські напрямки сучасності та зміна інтерпретаційних віх у мистецтвознавстві. Семіотика мистецтва. Мистецький твір як текст. Межі смислу образу та шляхи його поширення за Р. Бартом. Герменевтичний метод пояснення та розуміння твору. Г. Гадамер. Неприйняття «кінцевості» у тлумаченні твору. Феміністський дискурс у мистецтвознавстві. Лінда Нохлін "Чому не було великих жінок художників? (1967). Абстракціонізм та теорія мистецтва К. Грінберга. Мистецтвознавство у ситуації постмодернізму. Проблеми вітчизняного мистецтвознавства.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

Семінар 19. Сучасні проблеми мистецтвознавства.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

Тема 20. Кітч як культурологічне явище.

Лекція 20. Кітч як культурологічне явище.

Поняття терміну кітч. Соціальні механізми кітчю. Кітч в літературі, музиці, живописі. Розуміння кітчю Клементом Грінбергом. Кітч - уособлення усього несуттєвого в сучасному житті. Ознаки кітчю. Кітч у дизайні реклами.

Література: 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 22, 27.

Семінар 20. Кітч як культурологічне явище.

Література: 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 22, 27.

Тема 21. Перспективи мистецтва.

Лекція 21. Перспективи мистецтва.

Особливості сучасних форм мистецтва. Кіномистецтво. Голлівудська кінопродукція як особливий вид мистецтва. Новітній міф у сучасному мистецтві. Сучасний живопис і скульптура. Основні тенденції

мистецтва ХХІ ст. Постреалізм, постізм, неопозитивізм, неомодернізм. Особливості нового мистецтва, деконструкція.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

Семінар 21. Перспективи мистецтва.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

для заочної форми навчання

Змістовий модуль 1. Теорія мистецтв в історичному розрізі

Лекція 1. Культура від Давнього світу до Середньовіччя.

Проблемі походження мистецтва. Культурологічні теорії походження мистецтва. Погляди на мистецтво в філософії давньої Греції. Міфологія Давнього Єгипту. Портретна скульптура давнього Єгипту. Естетичний ідеал Давньої Греції та його втілення у мистецтві. Мистецтво епохи еллінізму. Скульптура. Цивільна архітектура Риму та її особливості. Вплив Греції на римську культуру. Особливості мистецтва Давнього Риму, його головні риси. Античне мистецтво та сучасність.

Походження терміну «середні століття» і хронологічна межа середньовіччя. Естетичні принципи і форми романської і готичної архітектури. Сучасне значення середньовічного мистецтва. Особливості уявлень про мистецтво, що властиві середньовіччю. Культура Київської Русі. Що вдають із себе іконописні типи «Богоматір Оранта», «Христос Пантократор», «Спас Нерукотворний». Поява іконостасу, його структура.

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Семінар 1. Мистецтво Давнього світу, Єгипту та античності.

Література: 3, 5, 8, 10, 14, 34.

Семінар 2. Мистецтво Візантії, Київської Русі та Середньовіччя.

Література: 3, 4, 5, 10, 13, 34.

Лекція 2. Мистецтво XIV-XIX ст.

Ідеї італійського гуманізму, їх значення для формування основних принципів мистецтва Відродження. Релігійні сюжети в мистецтві італійського Відродження, особливості їх трактування. Образ людини в живописі і скульптурі італійського Відродження. Флоренція як центр італійського гуманізму. Загальна характеристика мистецтва Пізнього Відродження. Відродження у Німеччині та Нідерландах, видатні майстри. Культурне значення образотворчого мистецтва періоду Відродження.

Основні риси європейського мистецтва XVII ст. Ідейно-естетичні і художні особливості стилю бароко. Класицизм. Теми, ідеї, художні засоби вираження. Особливості реалізму. Образ людини. Загальна характеристика європейського мистецтва XVIII ст. Місце образотворчого мистецтва в художній культурі часу. Вплив театру і театральності на характер образності європейського мистецтва XVIII ст. Рококо і бароко: відмінності і схожості. Романтизм у європейському мистецтві. Естетичні концепції романтизму.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 13, 15, 30, 35.

Семінар 3. Відродження як культурне явище.

Література: 4, 7, 10, 13, 30, 35.

Семінар 4. Просвітництво та романтизм.

Література: 2, 4, 7, 10, 13, 15, 30.

Семінар 5. Реалізм та початки модерну.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Змістовий модуль 2. Теорія мистецтв (концепції, контексти, проблеми)

Лекція 3. Розмаїття новітнього мистецтва.

Значення кубізму в оновленні засобів формоутворення у мистецтві. Кубізм та французька традиція раціоналізму. Скульптура кубізму. Ідеї та творчі засоби футуризму. Урбанізм та футуризм. Реальність у

футуристичному мистецтві. «Магічний реалізм». Ідейно-естетичні та соціокультурні передумови появи і розвитку абстракціонізму. Супрематизм К. Малевича. Традиційне уявлення про образність і абстракціонізм. Головні течії абстракціонізму. Абстракціонізм і сучасність. Витоки та художня філософія постмодернізму. Значення тексту для мистецтва постмодерну. Іронія постмодерна як затвердження плюралізму у художньої діяльності. Театральність сучасної культури. Специфіка сучасної візуальній культури. Нові форми бачення.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 13, 21, 24, 35, 37.

Семінар 6. Авангард та проблеми сприйняття.

Література: 3, 4, 9, 10, 13, 21, 37.

Семінар 7. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 24, 35.

Лекція 4. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.

Характер діяльності і соціальні функції мистецтвознавства. Концепція античного мистецтва. Естетична концепція. Трактат «Лаокоон» (1766). Ідея про «вічні константи» у мистецтві. Естетичні основи мистецтвознавства доби романтизму. Специфіка мистецтва за романтизмом. Поняття «геній» і «природа». Ідеї романтизму в художньої критиці Франції.

Характер впливу теорії Фрейда на тлумачення мистецтва ХХ ст. Категорії фрейдизму та аналіз мистецтва. Фрейдизм та сучасна масова художня культура. Теорія архетипів Юнга та її використання у мистецтві. Поняття «стиль». Семіотика у мистецтвознавчих дослідження. Сутність герменевтичного методу аналізу мистецтва. Головні позиції феміністського мистецтвознавства.

Література: 1, 4, 5, 7, 9-12, 20, 22, 27, 33, 38.

Семінар 8. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Семінар 9. Сучасні проблеми мистецтвознавства.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

Семінар 10. Кітч як культурологічне явище.

Література: 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 22, 27.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

Денна форма навчання

Самостійне завдання до Теми 1. Поняття терміну культура.

Написати есе про журналістику як мистецтво (вияви, проблеми, передумови, перспективи).

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Самостійне завдання до Теми 2. Мистецтво Давнього світу та Єгипту.

Напишіть, як і навіщо виникло мистецтво. І що було б, якби цього не сталося.

Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Самостійне завдання до Теми 3. Культура Античності.

Виписати основні, на вашу думку, ідеї та концепції, розроблені Арістотелем в його “Поетиці”.

Література: 3, 5, 8, 10, 14, 34.

Самостійне завдання до Теми 4. Культура Візантії.

Дослідити і написати дефініції понять «літопис», «агіографія», «апокрифи», «хронографи», «апсида», «закомара», «скань», «барабан купола», «хори», «пілястра», «плінфа», «смальта».

Література: 3, 4, 5, 10, 13, 34.

Самостійне завдання до Теми 5. Мистецтво Київської Русі.

Написати реферат на тему “Порівняльний аналіз мозаїк Софійського та Михайлівського соборів”.

Література: 3, 4, 5, 10, 13, 34.

Самостійне завдання до Теми 6. Середньовіччя.

Складіть таблицю, чим українське середньовіччя схоже і відрізняється від європейського.

Література: 3, 4, 5, 10, 13, 34.

Самостійне завдання до Теми 7. Відродження як культурне явище.

Подумайте і складіть список образів з усієї історії культури, які заслуговують на те, щоб опинитися у сучасному відродженні.

Література: 3, 4, 5, 10, 13, 34.

Самостійне завдання до Теми 8. Мистецтво Відродження.

Напишіть есе на тему “Людське чи божественне, - чого в мистецтві більше?”

Література: 4, 7, 10, 13, 30, 35.

Самостійне завдання до Теми 9. Представники Відродження та культурні здобутки.

Проаналізуйте та спробуйте критично осмислити Відродження. Що, на вашу думку, зайве митці Відродження привнесли в розвиток культурного розвитку світу.

Література: 4, 7, 10, 13, 30, 35.

Самостійне завдання до Теми 10. Просвітництво та Романтизм.

Оберіть будь-який прочитаний художній текст доби Просвітництва або Романтизму та знайдіть картину, яка, на вашу думку, ілюструє цей текст найкраще. Доведіть і поясніть вашу думку.

Література: 2, 4, 7, 10, 13, 15, 30.

Самостійне завдання до Теми 11. Мистецтво Реалізму.

Ознайомтесь з представниками і творами Реалізму і поясніть, чому він актуальний донині. Або ж неактуальний.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Самостійне завдання до Теми 12. Початки модерну.

Уявіть, що ви живете і творите на рубежі XIX і XX ст., між “старою” і “ноюю” естетикою, скажімо, між реалізмом і імпресіонізмом. Яку сторону ви оберете і чому? Врахуйте розуміння часу й простору.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Самостійне завдання до Теми 13. Розмаїття новітнього мистецтва.

Проілюструйте будь-яке культурний продукт, який бачили, з точки зору синкретизму мистецтв.

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 13, 21, 24, 35, 37.

Самостійне завдання до Теми 14. Авангард та проблеми сприйняття.

Знайдіть найабсурдніший і найпровокативніший, на вашу думку, мистецький твір (текст, живопис, скульптура тощо) та охарактеризуйте його. Критика та сарказм вітаються.

Література: 3, 4, 9, 10, 13, 21, 37.

Самостійне завдання до Теми 15. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.

Розкрийте поняття “смерть автора” в рамках прочитаних, прослуханих чи побачених постмодерних творів. Чому постмодернізм - це про синкретизм мистецтв?

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 24, 35.

Самостійне завдання до Теми 16. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.

Розкрийте ваше бачення сучасного мистецтва. Бажано на власних прикладах (побачених, прочитаних, відчutih). Про що воно, для кого і навіщо?

Література: 1, 4, 5, 7, 9-12, 20, 22, 27, 33, 38.

Самостійне завдання до Теми 17. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.

Порівняйте позиції З. Фрейда і К. Г. Юнга щодо мистецтва. Яка позиція вам ближча і чому?

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Самостійне завдання до Теми 18. Методологічні особливості мистецтвознавства.

Дослідіть методи дослідження мистецтва і оберіть той, який, на вашу думку, найбільш оптимальний. Можливо, запропонуйте свій метод дослідження. Поясніть, чому культуру так складно досліджувати.

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Самостійне завдання до Теми 19. Сучасні проблеми мистецтвознавства.

Дослідіть, хто такий Р. Арнхейм, розкажіть про його бачення поняття “стиль” і ідею про візуальне мистецтво.

Проаналізуйте головні позиції феміністського мистецтвознавства.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

Самостійне завдання до Теми 20. Кітч як культурологічне явище.

Кітч - це заперечення чи доповнення мистецтва, на вашу думку? Придумайте свій варіант кітчу.

Література: 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 22, 27.

Самостійне завдання до Теми 21. Перспективи мистецтва.

Напишіть есе, як розвиватиметься мистецтво в найближчі 100 років.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кожна самостійна робота оцінюється у 5 балів. Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- виконання завдань повністю;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури відповіді.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Модульний контроль 1.

Обрати культурний продукт, створений в хронологічних рамках Давнього світу Єгипту та Античності, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Модульний контроль 2.

Обрати культурний продукт, створений в хронологічних рамках Візантії, Київської Русі та Середньовіччя, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Модульний контроль 3.

Обрати культурний продукт, створений в хронологічних рамках Візантії, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Модульний контроль 4.

Обрати культурний продукт, створений в хронологічних рамках від Просвітництва до початків Модерну, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Модульний контроль 5.

Обрати культурний продукт, створений в хронологічних рамках ХХ століття, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Модульний контроль 6.

Обрати культурний продукт, створений у ХХІ столітті, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Модульний контроль 7.

Створити постмодерний продукт. Оскільки постмодернізм - це концептуальне мистецтво, розуміння форми розпливається і стає схожим на симулякр. Це може бути будь-який прояв постмодернізму у мистецтві. Наприклад, інсталяція, перформанс, хеппенінг, мінімалізм, соц-арт, оп-арт, поп-арт.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ТА КРИТЕРІЇ ЇХ ОЦІНЮВАННЯ

Заочна форма навчання

Самостійне завдання до Лекції 1. Культура від Давнього світу до Середньовіччя.

Обрати культурний продукт, створений в хронологічних рамках до Середньовіччя включно, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Література: Література: 3-5, 8, 10, 13, 14, 34.

Самостійне завдання до Семінару 1. Мистецтво Давнього світу, Єгипту та античності.

Виписати основні, на вашу думку, ідеї та концепції, розроблені Арістотелем в його “Поетиці”.

Література: 3, 5, 8, 10, 14, 34.

Самостійне завдання до Семінару 2. Мистецтво Візантії, Київської Русі та Середньовіччя.

Дослідити і написати дефініції понять «літопис», «агіографія», «апокрифи», «хронографи», «апсида», «закомара», «скань», «барабан купола», «хори», «пілястра», «плінфа», «смальта».

Література: 3, 4, 5, 10, 13, 34.

Самостійне завдання до Лекції 2. Мистецтво XIV-XIX ст.

Обрати культурний продукт, створений в хронологічних рамках XIV-XIX ст., і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 13, 15, 30, 35.

Самостійне завдання до Семінару 3. Відродження як культурне явище.

Напишіть есе на тему “Людське чи божественне, - чого в мистецтві більше?”

Література: 4, 7, 10, 13, 30, 35.

Самостійне завдання до Семінару 4. Просвітництво та Романтизм.

Оберіть будь-який прочитаний художній текст доби Просвітництва або Романтизму та знайдіть картину, яка, на вашу думку, ілюструє цей текст найкраще. Доведіть і поясніть, чому.

Література: 2, 4, 7, 10, 13, 15, 30.

Самостійне завдання до Семінару 5. Реалізм та початки модерну.

Уявіть, що ви живете і творите на рубежі XIX і XX ст., між “старою” і “ноюю” естетикою, скажімо, між реалізмом і імпресіонізмом. Яку сторону ви оберете і чому? Врахуйте розуміння часу й простору.

Література: 2, 4, 7, 8, 10, 30, 35.

Самостійне завдання до Лекції 3. Розмаїття новітнього мистецтва.

Обрати культурний продукт, створений у ХХ столітті, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 13, 21, 24, 35, 37.

Самостійне завдання до Семінару 6. Авангард та проблеми сприйняття.

Знайдіть найабсурдніший і найпровокативніший, на вашу думку, мистецький твір (текст, живопис, скульптура тощо) та охарактеризуйте його. Критика та сарказм вітаються.

Література: 3, 4, 9, 10, 13, 21, 37.

Самостійне завдання до Семінару 7. Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки.

Розкрийте поняття “смерть автора” в рамках прочитаних, прослуханих чи побачених постмодерних творів. Чому постмодернізм - це про синкретизм мистецтв?

Література: 3, 4, 6, 9, 10, 24, 35.

Самостійне завдання до Лекції 4. Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика.

Обрати культурний продукт, створений у ХХІ столітті, і розповісти про нього (історичні та теоретичні особливості).

Література: 1, 4, 5, 7, 9-12, 20, 22, 27, 33, 38.

Самостійне завдання до Семінару 8. Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство.

Порівняйте позиції З. Фрейда і К. Г. Юнга щодо мистецтва. Яка позиція вам ближча і чому?

Література: 1, 4, 5, 7, 11, 20, 22, 33, 38.

Самостійне завдання до Семінару 9. Сучасні проблеми мистецтвознавства.

Дослідіть, хто такий Р. Арнхейм, розкажіть про його бачення поняття “стиль” і ідею про візуальне мистецтво.

Проаналізуйте головні позиції феміністського мистецтвознавства.

Література: 4, 5, 7, 10, 11, 12, 20, 33.

Самостійне завдання до Семінару 10. Кітч як культурологічне явище.

Кітч - це заперечення чи доповнення мистецтва, на вашу думку? Придумайте свій варіант кітччу.

Література: 1, 4, 5, 7, 10, 11, 12, 22, 27.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кожна самостійна робота оцінюється у 5 балів. Максимальне розкриття питання та виконання практичних завдань гарантує студентові отримання високої оцінки, що пізніше буде врахована у загальний рейтинг під час складання навчальної дисципліни на сесії.

Критерії оцінювання відповіді:

- виконання завдань повністю;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість і логічність викладу;
- термінологічна коректність;
- здатність до обґрунтування висновків;
- володіння нормами літературної мови і культури відповіді.

Орієнтовні екзаменаційні тестові завдання з дисципліни

«Основи теорії мистецтв та літератури»

1) Під послідовною зміною в часі структурних елементів, учасників і явищ літературного життя та естетичною системою, що виражає повноту і складність, суперечливість і цілісність літературного життя певної епохи розуміють:

А) літературний процес;

- Б) літературно-мистецький напрям;
- В) поезику;
- Г) літературну течію.

2) Напрямок, який відображує розчарування художньої інтелігенції в ідеалах, догмах та ідеях модернізму, програмному елітаризмі, самоізоляції від довкілля, заглибленні у внутрішній світ художника:

- А) естетизм;
- Б) поп-арт;
- В) метамодерн;
- Г) постмодернізм.

3) Тип емоційного світовідчуття, що окреслюється у творі й мотивує ідейну визначеність авторського ставлення до зображуваного, а також впливає на свідомість читача, спонукаючи його до співпереживання авторові твору або його героям:

- А) пафос
- Б) художній конфлікт;
- В) експресія;
- Г) тон.

4) До рис якого напрямку належать особлива увага до внутрішнього світу особистості, проголошення самоцінності людини та мистецтва, надання переваги творчій інтуїції та пошук нових засобів у мистецтві (метамова, символіка, міфотворчість тощо):

- А) гіперреалізм
- Б) модернізм;
- В) романтизм;
- Г) бароко.

**Орієнтовний перелік тем до семестрового контролю з
дисципліни «Основи теорії мистецтв та літератури»**

1. Схарактеризуйте риси мистецтва як сфери духовного життя.
2. Опишіть та наведіть приклади явища масового мистецтва та літератури в Україні та світі.
3. Проаналізуйте основні види мистецтва
4. Назвіть види та схарактеризуйте просторові мистецтва.
5. Назвіть види та схарактеризуйте часові мистецтва.
6. Назвіть види та схарактеризуйте синтетичні мистецтва.
7. Концептуалізуйте сутність літератури як мистецтва слова.
8. Назвіть особливості роду, жанру та субжанру.
9. Схарактеризуйте художній образ у мистецтві та літературі.
10. Проаналізуйте види літературно-художнього образу
11. Схарактеризуйте специфіку мистецтва та літератури Античності
12. Охарактеризуйте специфіку мистецтва та літератури

Середньовіччя

13. Опишіть специфіку мистецтва та літератури Київської Русі
14. Схарактеризуйте специфіку мистецтва та літератури Ренесансу
15. Вкажіть специфіку творів бароко
16. Опишіть особливості творів періоду класицизму
17. Схарактеризуйте специфіку сентименталізму
18. Визначте типологічні особливості романтизму
19. Опишіть специфіку реалізму.
20. Схарактеризуйте мистецтво та літературу модернізму.
21. Опишіть риси мистецтва та літератури постмодернізму.
22. Опишіть погляди на мистецтво теоретиків метамодернізму.
23. Опишіть явище художнього образу.
24. Наведіть та проаналізуйте види літературно-художнього образу.

25. Схарактеризуйте автологічний художній образ та наведіть приклади його різновидів.
26. Опишіть металогічний художній образ та наведіть приклади його різновидів.
27. Принципи аналізу поезики літературного твору (за О. Ткаченко «Мистецтво слова»).
28. Поясніть принципи текстологічного аналізу твору.
29. Потрактуйте явища мистецького стилю, методу, напрямку, течії, школи.
30. Поясніть явище індивідуального стилю митця.
31. Схарактеризуйте явище літературного процесу, художньої традиції та інновації.
32. Поясніть то проілюструйте елементи змісту, або ж змістові прояви художньої форми літературного твору.
33. Поясніть то проілюструйте елементи форми, або ж формальні проявники художнього змісту літературного твору.
34. Схарактеризуйте культуру та мистецтво українського зарубіжжя.
35. Розкажіть про осередки сучасного українського мистецтва та літератури закордоном.
36. Схарактеризуйте стан сучасного мистецтва та літератури в Україні.
37. Опишіть проблеми сучасного мистецтва та літератури в Україні.
38. Схарактеризуйте основні літературознавчі та мистецтвознавчі ЗМІ в Україні.
39. Схарактеризуйте основні погляди на аналіз літературного твору: постмодерністський, структуралізм, постструктуралізм, феміністичну критику, екокритуку, постколоніалізм тощо.

Навчальний матеріал опрацьовується студентами під час лекцій, семінарських занять, консультацій, та самостійно у вигляді конспектування окремих питань з теми або виконання творчих завдань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту. Протягом навчання студент може здобути максимум 60 балів. Під час іспиту - 40. Фінальний іспит складається з 40 тестів, де кожне питання - 1 бал.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Денна форма

Вид	Ма	М 1	М 2	М 3	М 4	М 5	М 6	М 7
------------	-----------	------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Разом			76		76		76		76		76		76		76
Максимальна кількість балів	532+40														
Розрахунок коефіцієнта	60/532=0,113														
Іспит	40														
Усього	60+40=100														

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	1		2	
		кількість одиниць	Максимальна кількість Балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Виконання завдань для самостійної роботи	5	7	35	7	35

Відвідування семінарських завдань	1	5	5	5	5
Виконання семінарських завдань	10	5	50	5	50
Разом:			92		92
Максимальна кількість балів	184+40				
Розрахунок коефіцієнта	60/184=0,33				
Іспит	40				
Усього	60+40=100				

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Разом: 210 год., з них лекційних – 42 год., семінарські заняття – 42 год., модульний контроль - 14 год., самостійна робота – 82 год., семестровий контроль - 30 год.

Тиж ден ь																						
Мо дулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV			Змістовий модуль V			Змістовий модуль VI			Змістовий модуль VII			
Наз ва мо ду ля	Теорія мистецтв в історичному розрізі			Християнство і Середньовіччя			Відродження. Різноманіття мистецтва			Мистецтво від Просвітництва до початків Модерну			Новітнє мистецтво			Психологія мистецтва			Сучасні проблеми мистецтва, кітч			
Кіл ькі сть бали в за мо ду ль	76 балів			76 балів			76 балів			76 балів			76 балів			76 балів			76 балів			
Лек ції																						
Дат и																						
Те ми	Пон яття	Мис тецт в	Ку льт	Кул ьту	Ми сте	Сер едн	Від род	Ми сте	Пред став	Про світ	Ми сте	Поч атк	Розм аїття	Ава нгар	Пост моде	Суча сне	Пси холо	Мет одол	Суча сні	Кітч як	Пер спек	

лекцій	терміну культури (1 б.)	во Давнього світу та Єгипту (1 б.)	ура Античності (1 б.)	ра Візантії (1 б.)	цтво Київської Русі (1 б.)	ьовіччя (1 б.)	ження як культурне явище. (1 б.)	цтво Відродження (1 б.)	ники відродження та культурні здобутки. (1 б.)	ництво та Романтизм (1 б.)	цтво Реалізму (1 б.)	и модерну (1 б.)	новітнього мистецтва (1 б.)	д та проблеми сприйняття (1 б.)	рнізм як мистецтво: перedomовитанаслідки (1 б.)	мистецтво: психологія, методологія, проблематика (1 б.)	гія мистецтва, психологія, літатурна мистецтва (1 б.)	огічні особливості мистецтва (1 б.)	проблеми мистецтва (1 б.)	культурологічне явище (1 б.)	тивимистецтва (1 б.)
Тематична семінарска діяльність	Поняття терміну культури (10+1 б.)	Мистецтво Давнього світу та Єгипту (10+1 б.)	Культура Античності (10+1 б.)	Культура Візантії (10+1 б.)	Мистецтво Київської Русі (10+1 б.)	Середньовіччя (10+1 б.)	Відродження як культурне явище. (10+1 б.)	Мистецтво Відродження (10+1 б.)	Представники відродження та культурні здобутки. (10+1 б.)	Проміжні цтво та Романтизм (10+1 б.)	Мистецтво Реалізму (10+1 б.)	Початки модерну (10+1 б.)	Розмаїття новітнього мистецтва (10+1 б.)	Авангард та проблеми сприйняття (10+1 б.)	Постмодернізм як мистецтво: перedomовитанаслідки (10+1 б.)	Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика (10+1 б.)	Психологія мистецтва, психологія літатурна мистецтва (10+1 б.)	Методологічні особливості мистецтва (10+1 б.)	Сучасні проблеми мистецтва (10+1 б.)	Кітчик культурологічне явище (10+1 б.)	Перспективимистецтва (10+1 б.)
Самостійна робота	Есе про журналістику як мистецтво (5 б.)	Виникнення мистецтва (5 б.)	“Поетика” Арістотеля (5 б.)	Детали літератури (5 б.)	Реформа літератури (5 б.)	Таблиця світової культури (5 б.)	Образи світової культури (5 б.)	Есе про божевільні ілюзії (5 б.)	Тези про зайві конспекти Відродження (5 б.)	Синкретизм мистецтва (5 б.)	Аналіз реалізму (5 б.)	Вибір між новітніми мистецтвами (5 б.)	Поезія між мистецтвами (5 б.)	Критика мистецтва (5 б.)	Постмодернізм і “смерть автора” (5 б.)	Сучасне мистецтво (5 б.)	Порівняння Фройдівського Юнга (5 б.)	Вибір методології дослідження мистецтва (5 б.)	Архейм, стилі, фемінізм мистецтва (5 б.)	Власний варіант кінця (5 б.)	Есе про розвиток мистецтва (5 б.)
Види поточної контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		Модульна контрольна робота 1 (25 б.)		
Іспит	40																				

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Заочна форма навчання

Разом: 210 год., з них лекційних – 8 год., семінарські заняття – 20 год.,

самостійна робота – 182 год.

Тиждень										
Модулі	I					II				
Назва модуля	Теорія мистецтв в історичному розрізі					Теорія мистецтв (концепції, контексти, проблеми)				
Кількість балів за модуль	92 бали					92 бали				
Лекції										
Дати										
Теми лекцій	Культура від Давнього світу до Середньовіччя. (1 б.)		Мистецтво XIV-XIX ст. (1 б.)			Розмаїття новітнього мистецтва. (1 б.)		Сучасне мистецтво: психологія, методологія, проблематика. (1 б.)		
Теми семінарських занять	Мистецтво Давнього світу, Єгипту та античності. (10+1 б.)	Мистецтво Візантії, Київської Русі та Середньовіччя. (10+1 б.)	Відродження як культурне явище. (10+1 б.)	Просвітництво та Романтизм. (10+1 б.)	Реалізм та початки модерну. (10+1 б.)	Авангард та проблеми сприйняття. (10+1 б.)	Постмодернізм як мистецтво: передумови та наслідки. (10+1 б.)	Психологія мистецтва, психоаналіз та мистецтвознавство. (10+1 б.)	Сучасні проблеми мистецтвознавства. (10+1 б.)	Кітч як культурологічне явище. (10+1 б.)
Самостійна робота	Презентація твору (5 балів). "Поетика" Арістотеля (5 балів)	Дефініції (5 балів)	Презентація твору (5 балів), есе про людське і божественне в мистецтві (5 балів)	Синкретизм мистецтв (5 балів).	"Стара" і "нова" естетика (5 балів)	Презентація твору (5 балів), абсурдність мистецтва (5 балів)	Поняття "смерть автора" в мистецтві (5 балів)	Презентація твору (5 балів), порівняння Фрейда і Юнга (5 балів)	Арнхейм (5 балів)	Свій варіант кітчу (5 б).
Іспит	40									

Основна література

1. Арсланов В.Г. История западного искусствознания XX века. – М. : Академический проект, 2003.
2. Бенеш Отто. Искусство Северного Возрождения. Его связь с современными духовными и интеллектуальными движениями. М.:Искусство, 1973.
3. Галич О, Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. Науковий редактор: Олександр Галич. - Київ: Либідь, 2005. - 460 с.
4. Гриценко В. Людина і культура. - К., 2000.
5. Дворжак М. История искусства как история духа. – СПб.: Акад.проект, 2001.

6. Европейское искусство XIX века. Памятники мирового искусства. – М., 1975.
7. Эстетика: підручник / [за заг. ред. Л.Т. Левчук]. – К., 2006.
8. История европейского искусствознания: от античности до конца XVIII в. / Отв. ред. Б.Р. Виппер, Т.Н.Ливанова. – М., 1963.
9. История европейского искусствознания: первая половина XIX в. – начало XX в. / Отв.ред. Б.Р.Виппер, Т.Н.Ливанова. Кн. 1,2 – М., 1969.
- 10.Іванишин В. Нариси з теорії літератури : навч. посіб. – Київ: Академія, 2010. – 253 с.
11. Модернизм. Анализ и критика основных направлений. – Изд. 3. – М., 1980.
12. Полевой В. Искусство XX века. 1901–1945. – М.,1991.
13. Теорія та історія світової і вітчизняної культури : курс лекцій / [за ред. А.К. Бичко]. – К., 1993.

Додаткова література

- 14.Алпатов М.В. Всеобщая история искусств : в 3 т. / М.В. Алпатов – М., 1995.
- 15.Архітектура та її стилі. – К., 1967.
- 16.Асафьев Б.Г. О музыке XX века / Б.Г. Асафьев. – Л., 1982.
- 17.Асеев Ю.С. Шедевры світової архітектури / Ю.С. Асеев. – К., 1982.
- 18.Базен А. Что такое кино? / А. Базен. – М., 1972.
- 19.Бобошко Ю. М. Режисер Лесь Курбас / Ю.М. Бобошко. – К., 1987.
- 20.Бодлер Ш. Об искусстве / Ш. Бодлер. – М., 1986.
- 21.Всеобщая история искусств : в 6 т. – М., 1956-1966.
- 22.Гегель Г.В.Ф. Лекции по эстетике : в 4 т. / Г.В.Ф. Гегель. – М., 1971. – Т.3.

23. Гете И.В. Об искусстве / И.В. Гете. – М.-Л., 1975.
24. Гуляев Н.А. Теория литературы / Н.А. Гуляев. – М., 1985.
25. Життя і герої екрана. – К., 1970.
26. Зись А. Искусство и эстетика / А. Зись. – М., 1967.
27. Ігнатенко М.Л. Генезис сучасного художнього мислення / М.Л. Ігнатенко. – К., 1986.
28. Козловски П. Культура постмодернизма: общественно-культурные последствия технического развития / П. Козловски. – М., 1997.
29. Крижанівський Б. Книга про кіно / Б. Крижанівський. – К., 1987.
30. Леонардо да Винчи. Суждения / Леонардо да Винчи. – М., 1999.
31. Лессинг Г.Э. Лаокоон, или О границах живописи и поэзии / Г.Э. Лессинг. – М., 1957.
32. Лобановський Б.Б. Українське мистецтво другої половини ХІХ – початку ХХ століття / Б.Б. Лобановський, П.У. Говдя. – К., 1989.
33. Лотман Ю.М. Об искусстве / Ю.М. Лотман. – СПб, 1998.
34. Панченко В.І. Мистецтво в контексті культури / В.І. Панченко. – К., 1998.
35. Смелинова З.С. Литература как вид искусства / З.С. Смелинова. – М., 1997.
36. Степанова О.В. музеях світу : серія «Мандруємо світом образів» / О.В. Степанова. – К., 2004.
37. Степовик Д.В. Українське мистецтво першої половини ХІХ століття / Д.В. Степовик. – К., 1982.
38. Чернец Л.В. Литературные жанры (проблема типологии и поэтики) / Л.В. Чернец. – М., 1982.